

Počet mužů s provedeným ultrazvukovým vyšetřením v rámci Programu časného zachytu výdutě břišní aorty

VERZE 2026-01.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Tereza Dianová ¹ , Kateřina Hejčmanová ¹ , Renata Chloupková ¹ , Ondřej Ngo ¹ , Ondřej Májek ¹ ¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky, Národní screeningové centrum, Praha
Recenzenti:	Komise pro přípravu programu screeningu aneurysmatu abdominální aorty
Datum vytvoření dokumentu:	27.01.2026
Datum poslední aktualizace:	27.01.2026
Datum schválení pověření pro ochranu osobních údajů UZIS:	02.02.2026
Datum schválení poradou vedení UZIS:	04.02.2026
Typ výstupu:	Otevřená data
ID výstupu:	PPS-08-07
Klíčová slova:	NRHZS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, prevence, Program časného zachytu výdutě břišní aorty, aneurysma abdominální aorty
EuroVoc:	státní zdravotní služba, prevence nemocí
Citace:	Dianová T., Hejčmanová K., Chloupková R., Ngo O., Májek O. Počet mužů s provedeným ultrazvukovým vyšetřením v rámci Programu časného zachytu výdutě břišní aorty. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2026. Dostupné z: http://www.nzip.cz/data/2642-casny-zachyt-vydut-brisni-aorty-pocet-vysetreni-otevrena-data . ISSN 2695-0340.
Datová sada dostupná na:	http://www.nzip.cz/data/2642-casny-zachyt-vydut-brisni-aorty-pocet-vysetreni-otevrena-data
Kontakt:	analyzy@uzis.cz

1 Popis datové sady

1.1 Primární cíl

Datová sada umožňuje vypočítat počet mužů ve věku 65 až 67 let, kteří v daném období podstoupili ultrazvukové vyšetření v rámci Programu časného záchytu výdutě břišní aorty, s rozdělením podle závěru vyšetření.

Datová sada je agregovaná a strukturovaná podle kraje bydliště muže a závěru provedeného ultrazvukového vyšetření.

1.2 Základní informace

Výduť neboli aneurysma břišní aorty je rozšíření hlavní tepny na průměr 3 cm a více v důsledku oslabení její stěny. Onemocnění se obvykle vyvíjí bez příznaků a může se projevit až prasknutím, které je spojeno s život ohrožujícím krvácením.

Indikátor uvádí počet mužů s provedeným ultrazvukovým vyšetřením v rámci Programu v určitém intervalu, dle závěru podstoupeného vyšetření. V případě, že bylo muži vykázáno více signálních výkonů, které popisují výsledky ultrazvukového vyšetření v Programu, je uvažován ten nejzávažnější výsledek v daném roce (tzn. v pořadí nález aneurysmatu o průměru ≥ 55 mm, 50–54 mm, 40–49 mm, 30–39, bez nálezů). Pro výpočet byly použity zdravotní výkony 89970 (management screeningu aneurysmatu abdominální aorty), 89971, 89972, 89973, 89974, 89975 (signální výkony indikující výslední nález, kategoriálně). Závěr vyšetření byl kategorizován podle signálních výkonů do tří kategorií: 89971 – negativní výsledek, 89972–89975 – pozitivní výsledek a při vykázání pouze výkonu 89970 (bez signálu) je výsledek označen jako neuveden.

Datová sada vzniká v souladu s národní metodikou tvorby otevřených dat a je dostupná v národním katalogu.

Vzhledem k aktuální dostupnosti dat je datová sada dočasně připravena za období 1. pololetí roku 2025. Po zpřístupnění kompletních dat bude aktualizována na celý rok 2025 a následně pravidelně aktualizována v ročních intervalech.

1.3 Interpretace a informační hodnota a případné limity

Datová sada vychází z dat Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRZHS) obsahujícího data o vykázaných zdravotních službách hrazených z veřejného zdravotního pojištění. Kvalita této datové sady je závislá na úplnosti a validitě vykazovaných dat.

Datová sada byla připravena na základě individuálních dat NRZHS. Do analýzy nebyli zahrnuti muži bez vyplněného pohlaví a muži mimo věkovou kategorii 65 až 67 let. Věk byl určen přesně, jako rozdíl dne vykázání výkonu a dne narození. Mužům, u kterých nebylo dostupné přesné datum narození, ale pouze rok, bylo uměle přiřazeno datum narození 1. 7. daného roku, na základě kterého, bylo rozhodnuto, zda muž spadá do sledované věkové kategorie (65–67 let).

Data o zdravotních službách mimo veřejné zdravotní pojištění (samoplátci, připojištění...) nebo služby nevykazované zdravotní pojišťovně nejsou v datové sadě k dispozici.

Z důvodu ochrany osobních údajů fyzických osob je limitována úroveň detailu popisných charakteristik (geografická lokalizace do úrovně kraje).

1.4 Příklady použití

Typickým příkladem využití dat je určení počtu mužů s daným výsledkem ultrazvukového vyšetření v daném čase nebo dané geografické jednotce. Datová sada umožňuje provést základní popisné statistiky o počtu vyšetřených mužů, například:

- Hodnocení vývoje počtu mužů s provedeným ultrazvukovým vyšetřením v jednotlivých letech
- Vizualizace vývoje počtu mužů s provedeným ultrazvukovým vyšetřením v jednotlivých letech
- Stratifikace počtu mužů s provedeným ultrazvukovým vyšetřením v jednotlivých letech dle kraje bydliště a výsledku daného vyšetření

Příklad konkrétního výstupu:

Uživatel provádí srovnání počtu mužů s nálezem aneurysmatu abdominální aorty v rámci Programu mezi muži žijícími v Pardubickém a Olomouckém kraji.

1.5 Ochrana osobních údajů

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

Pro odstranění rizika identifikace fyzických nebo právnických osob jsou data kompletně anonymizována a neobsahují žádné identifikátory umožňující propojení řádků mezi sebou, jednotlivé řádky souboru jsou tak zcela nezávislé.

1.6 Klíčová slova

NRHVS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, prevence, program časného zachytu výdutě břišní aorty, aneurysma abdominální aorty

1.7 Klasifikace dle EuroVoc

státní zdravotní služba, prevence nemocí

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: 1x ročně za uzavřený kalendářní rok
- Formát datové sady: csv
- Počet záznamů: 42
- Počet popisných atributů: 8
- Velikost: 0,004 MB

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datovou sadu je databáze Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHVS), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona § 74 a § 75 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách.

4 Agregace a transformace dat

Datová sada obsahuje agregované počty unikátních mužů s daným výkonem (ultrazvukové vyšetření) za sledované období, a to podle závěru daného vyšetření (kategorizovaného do skupin pozitivní, negativní a výsledek neuveden). Datum vykazání sledovaného výkonu bylo převedeno na rok.

5 Atributy datové sady

1. Rok

- Název parametru: rok
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: Označení roku provedení ultrazvukového vyšetření
- Možné hodnoty: 2025 – poslední uzavřený rok

2. Pohlaví osoby

- Název parametru: pohlavi
- Datový typ: string
- Popis parametru: Pohlaví osoby
- Možné hodnoty:
 - 1) M – muž

3. Věková skupina – kód

- Název parametru: vek_kod
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: Kód věkové skupiny vycházející z [Číselníku věkových skupin NZIS](#)
- Možné hodnoty: Kód věkové skupiny vycházející z číselníku věkových skupin; kód odpovídá hodnotě věkové skupiny v rozsahu 65–67 let

4. Věková skupina – název

- Název parametru: vek_nazev
- Datový typ: string
- Popis parametru: Název věkové skupiny vycházející z [Číselníku věkových skupin NZIS](#)
- Možné hodnoty: Název věkové skupiny vycházející z číselníku věkových skupin; název odpovídá hodnotě věkové skupiny 65–67 let

5. Kraj osoby – kód

- Název parametru: kraj_kod
- Datový typ: string
- Popis parametru: Kód kraje bydliště osoby dle [číselníku ČSÚ](#)
- Možné hodnoty: dle [číselníku ČSÚ](#)

6. Kraj osoby – název

- Název parametru: kraj_nazev
- Datový typ: string
- Popis parametru: Název kraje bydliště osoby dle [číselníku ČSÚ](#)
- Možné hodnoty: dle [číselníku ČSÚ](#)

7. Výsledek ultrazvukového vyšetření

- Název parametru: vysledek
- Datový typ: string
- Popis parametru: Výsledek ultrazvukového vyšetření v rámci Programu

- Možné hodnoty:
 - 1) Pozitivní výsledek
 - 2) Negativní výsledek
 - 3) Výsledek neuveden
- 8. **Počet mužů s provedeným ultrazvukovým vyšetřením**
 - Název parametru: pocet_vysetreni
 - Datový typ: numeric
 - Popis parametru: Počet mužů s provedeným ultrazvukovým vyšetřením v rámci Programu
 - Možné hodnoty: celá čísla ≥ 0